

במת מעורבות

ערכו של דרג הפיקוד הנמוך

קשים במיוחד ואחראיים במיוחד מתוך העובדה שהם הם האנשים הבאים במגע יום יומי עם החייל.

* * *

עלול להיוצר הרושם שהמ"פ והמג"ד אינם כי ביכול, אלא קציני המנהלה והיעוץ של מפקדי הכי- תות והמחלקות — ולא היא. ברור שבידים גמצאים התכונן הפיקוח והאכזבה: ברור שהם הם החושפים שגיאות ועומדים על תיקונן. אך עובדה היא שלא את הכל מסוגלים הם לראות, ואפילו היו מסוגלים לראות הכל, עדיין היתה מלאכת התיקון נעשית באמצעות המ"כ והמ"מ — כי מטבע הדברים אין מ"פ יכול להיות בעת ובעונה אחת עד לנעשה בכל הכיתות שלו.

* * *

מפקד הכיתה ומפקד המחלקה הם האנשים הבאים במגע אישי ישיר עם המספר הגדול ביותר של חיילים. דבר זה נעשה בתיכופות כה גדולה עד שאין באפשרותם "להתכונן" לכל פגישה כזו — לבחור את המלים, את אורח ההתנהגות ואת אופן התגובה לכל אחד ממאות המקרים הפעוטים של חיי יום יום.

* * *

כל זמן שצבא נושא את עיניו אל לחמת יום במסגרות גדולות, אשר אמצעי סיוע עשירים תומכים אותן — אין בעית המפקד הנמוך חמורה ביותר. אך בצבא כצבאנו, הבונה את עדיפותו על תושיה, תמרון, סבילות והקרבה — במלים אחרות על איכות כוח האדם — הופכת בעית איכותו של דרג הפיקוד הנמוך לבעיה המרכזית.

* * *

בשנים האחרונות מרבים להתמרמר אצלנו על ירידת האיכות; על כי המ"כ של היום לא קורץ מאותו חומר ממנו קורץ מפקד הכיתה של תקופת פרוץ מלחמת השחרור. גם אם נקבל הנחה זו, הרי עלינו להסתייג מן המסקנות אשר מנסים להסיק

אין לך כמעט פקודה בצבא — החל בפקודת מבצע לכיבוש יעד פלוני וכלה במשפט היבש המופיע בפקודת-שגרה: "0800 — 1200 אימונים" — אשר ביצועה אינו קשור במפקד הכיתה ובמפקד המחלקה. לאמתו של דבר גם "מקלחת", "בקורת ציוד אישי" ו"החלפת נעלים" הנם מסעיפי סדר היום הצבאי, אשר עם כל פרזואיותם הבלתי מבצעית הריהם מחייבים פעולה של מפקד הכיתה והמחלקה — פעולה אשר בסופו של דבר אינה אלא קציר של הכנה ארוכה ומדוקדקת. ככל שהקפדה על פרטי הביצוע הגה מדוקדקת יותר — נעשה עצם הביצוע פשוט וברור יותר. אם ננסה למנות את התפקידים המור- טלים על מפקד הכיתה ומפקד המחלקה, נגיע למספר נכבד הכולל, בין השאר:

- אימונים בנשק, בשדאות, בהתקנת חגור, בצר עידה ובהתנהגות.
- הרמת הכושר הגופני של אנשיו, וקיומו.
- פיקוח על ציודם ונשקם.
- שמירה על בריאותם ועל תנאייהם הסניטריים.
- חינוכם ("ע"י דוגמא אישית) לאומץ, להקרבה, לסבילות ולאהבת מולדת.
- "תרגום" פקודות הממונים לאנשיו.
- הגנה על זכויות אנשיו, במזון, בלבוש, בענייני סעד, חוק, חופשות וכדומה.
- הנהגתם בשדה הקרב.
- כל האומר כי השימת התפקידים אשר למעלה אינה אלא העתק מתפקידיהם של המ"פ, המג"ד ומפקד החטיבה — אינו מגלה נסתרות. אך קיים הבדל יסודי בין תפקידי שתי הרמות: בעוד שתפ"ד קידם של האחרונים עיקרו ארגון, מנהלה ופיקוח (פרט להנהגה בשדה הקרב), הרי תפקיד הראשונים (המ"כ והמ"מ), בעיקרו של דבר, הוא תפקיד ביצוע. גדולה מזו: תפקידי דרג הפיקוד הנמוך נעשים

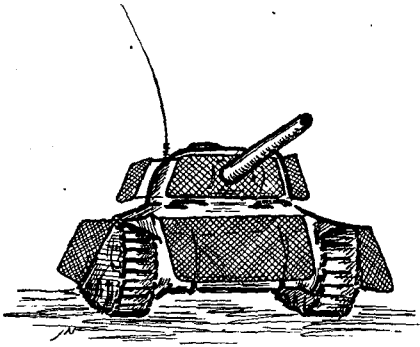
ממנה. המתאוננים על האיכות אומרים שהדרך היחידה להתגבר על הבעיה היא למשמע את המ"כ ואת החייל במידה שתיתן למפקד בדרג גבוה יותר את הבטחון המלא שהמ"כים לא יעשו קטנה או גדולה בלי הוראתו. מ"כ מעין זה, לא זו בלבד ששכרו יוצא בהפסדו — אלא שמסופקני אם יש בכלל שכר לעמלו, כי יכולתו לאמן כיתה ללחימה עצמאית תהיה מוגבלת, וכן גם תושתית. התוצאה היא, בהכרח, ירידה בטיב האימון וברמת החיילים.

קיצורו של דבר זהו מעגל קסמים אשר תחילתו ברמה הנמוכה של מפקד הכיתה והמשכו באימון

«צולע» שמ"כ זה גותן לטוראים, וסופו — רמה נמוכה של טוראים מועמדים לקורס מכ"ים. מעגל זה אפשר ויש לפרוץ בנקודה אחת בלבד — קורס המ"כים.

רפ"ן ד. הרמן

להגנת הטנק

בשעה שפצצה הפועלת על עקרון המטען החלול מופעלת — נשלח לפנים סילון גזים לוחטים. סילון זה אפקטיבי במידה מכסימלית כאשר הפצצה מופעלת במרחק מסוים מגוף הטנק; לשם כך הותקן חרטום בראש הפצצה, אשר יפעילה בעוד המטען החלול מרוחק במידת-מה מגוף הטנק. האם לא ניתן יהיה להתגבר על פצצות המטען-החלול על-ידי כיסוי הטנק ברשת ברזל, שתהיה מרוחקת מגוף הטנק במידה מספקת כדי להחליש את אפקט הפצצה ואולי אף לבטלו כליל? לא היו בידי האמצעים המתאימים לבדיקת העניין, אך כדי לסבר את האוזן בלבד, אם תותקן רשת ברזל בעלת חורים בקוטר 4 ס"מ במרחק 20 ס"מ מגוף הטנק — נדמה לי כי רוב פצצות הבזוקה המופעלות ע"י מנגנון החרטום (ולא

על-ידי מנגנון תאוצה, כמו פצצות ה"רנ"ט) — אף לא תתפוצצה כלל!

סמל יצחקי יורם

